

**Məcburi əməyə qarşı mübarizə:
İşəgötürənlər və Biznes üçün vəsait**

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

Məcburi, yaxud icbari əmək məsələsinə dair BƏT-in xüsusi fəaliyyət
proqramı
Sentyabr 2008

QEYD

Bu buklet, məcburi əmək və insan alverinə qarşı mübarizədə biznes və işəgötürənlər təşkilatlarının görə biləcək bəzi konkret və praktiki tədbirləri əks etdirən bir sıra fəaliyyət təlimatını təqdim edir. Burada xüsusi *görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər* əlçatan və istifadə üçün asan formatda verilir və bununla da 5-ci Buklet tamamlanır.

Şirkət və işəgötürənlər təşkilatlarından buradakı bütün təkliflərə əməl etməsi gözlənilmir. Hər şirkət özünə görə fərqlidir və hər bir təşkilat öz üzvlərinin ehtiyacını ödəməkdən ötrü şəxsi yanaşma planını tərtib edəcəkdir. Lakin, burada təqdim olunmuş məsləhətlər səmimi məsləhətlərdir, bir çox hallarda onlar heç tutarlı kapital qoyuluşunu da tələb etmir. Onlar effektiv və davamlı məşğuliyyət üçün vaxt, enerji və işə həsr olunmanı tələb edir. Nəhayət buklet, hərəkətə keçmək üçün praktiki addımların geniş siyahısını qarşıya çıxarır.

Həmin təlimatlar aşağıdakı əsas mövzulara müraciət edilib: məcburi əmək, həbsxana əməyi, borc asılılığı və təhkim edilmiş borc, məşğuliyyətə məcbur etmə, məcburi əlavə iş saatları, və insan alveri. Bunlar kadr şöbəsinin və KSM heyəti üçün istinad edəcək material kimi, ya da misal üçün, ofisdə və ya iş yerində plakat formasında yerləşdirilərək həvəsləndirici material olaraq istifadə oluna bilər. Bunlar həm də işəgötürənlər təşkilatları tərəfindən olduqca effektiv şəkildə istifadə oluna bilər, misal üçün, trening proqramlarında, ya da təlimat qaydası kimi seminar və konfranslarda.

məcburi əməyə qarşı

Görüle biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- Məcburi əməyin qarşısını almaq məqsədilə görüləcək tədbirləri müəyyən edən aydın və şəffaf şirkət siyasətini qurun. Şirkətin məhsulu və təchizat zəncirinə bağlı olan bütün müəssisələrə həmin siyasətin tətbiq edilməsini aydın şəkildə göstərin və bu siyasətin icra olunması barədə hesabat verin.
- Məcburi əmək riskini minimuma gətirən işə cəlb olunma və kadrlarla iş təcrübəsini (buraya əmək haqları, iş saatları və məşğulluq müqavilələri daxildir) qəbul edin.
- Öz tədarükçülərinizi və subpodratçıları yoxlayın, sosial auditorlar, uyğunluğa nəzarət edən heyət, kadrlarla işləyən menecerlər və digər nəzarət işini aparan şəxslər üçün məcburi əmək mövzusunda treninq təşkil edin.
- Digər şirkətlər, sektorlar üzrə assosiasiyalar və işəgötürənlər təşkilatları ilə tərəfdaşlıq şəraitində işləyin ki, sənaye miqyasında məcburi əməyə dair yanaşma tərzini formalaşdırasınız.
- Maraq göstərən tərəflərlə (buraya, əməkçilər təşkilatları, qanun icraatı orqanları, əmək müfəttişlikləri və qeyri-hökumət təşkilatları daxildir) öz aranızda körpülər çəkin.
- İnsan alverinə qarşı preventiv tədbirlər görün və qeyri-qanuni miqrantların düşə biləcəyi təhlükələr və ağır vəziyyətlər barədə agahlığı artırın.
- Bacarıqların aşılınması və iş tapmaq üzrə treninq imkanlarını təqdim etməklə məcburi əmək və insan alverinin keçmiş qurbanlarının bərpa olunmasına həsr olunmuş proqramları təşəbbüs edin ya da artıq mövcud olan proqramlarda iştirak edin.

Görülən tədbirlərin faydası

- Aydın siyasət və proqramların həyata keçirilməsi alıcı, əməkçi və digər maraq göstərən tərəflərə müsbət signal göndərir. Siyasətin necə icra olunduğunu hesabat şəklində təqdim etməklə ticarət markası və şirkətin nüfuzu artır.
- Sənaye miqyasında və müştərək iş təşkilatçıları tərəfindən atılan addım daha geniş və sistemli yolla məcburi əməyə qarşı mübarizə aparmaq üçün kollektiv resurs, bacarıq və biliyə ortaq olmağın effektiv yolu ola bilər.
- İnsan alverinə nəticələne biləcək şərtlərin qarşısını almaqdan ötrü tədbirlərin görülməsi və keçmiş məcburi əmək qurbanlarının bərpa olunmasına köməliyin göstərilməsi yerli və milli əmək bazarlarına müsbət təsir göstərə bilər.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Məcburi əməyə qarşı şirkət siyasətini tərtib etmək üçün işçi qrupu təşkil edin, və həmin siyasətin icrasına və onun barədə hesabat verilməsinə dair göstərişləri daxil edin. Müəssisə səviyyəsində iki tərəfi təmsil edən komitə yaradın ki, adı gedən məsələnin məsuliyyətini daşsın.
- Müəssisə və iş yerləri səviyyəsində anonim və məxfi olacaq və eləcə də əməkçilərin asanlıqla müraciət edə biləcək şikayət mexanizmini qurun.
- Tədarükçülər və subpodratçıların monitorinqində əldə olunan nümunəvi təcrübəyə dair işəgötürənlər təşkilatınızla və sənayenizdəki üzvlərinizlə məsləhətləşmələr keçirin. Effektiv siyasət və prosedurlar tərtib etmək üçün işçi qrupu yaradın.
- İşəgötürənlər təşkilatınızın yerli, dövlət və ya milli səviyyədəki nümayəndəliklərində məcburi əmək məsələsinə baxan xüsusi qrup və ya komitə yaradın, ya da artıq mövcud olan komitədə iştirak edin.
- Məcburi əməyə qarşı milli səviyyədə mübarizə aparmaq üçün əsas siyasət və institusional mexanizmlərin bir hissəsi olan

işgötürənlərin məcburi əməyə qarşı Milli Fəaliyyət Planının hazırlanmasını dəstəkləyin.

Görülə biləcək tədbirlər

zorakı həbsxana əməyinə qarşı

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- Əgər siz birbaşa həbsxana əməkçisini işə götürürsünüz və ya həbsxana ilə iş müqaviləsi bağlayırsınızsa, onda əmin olun ki, işə cəlb olunanlar könüllü surətdə məşğulluğa qoşulurlar. Məhbuslar əməyə məcbur edilməməlidirlər.
- Əmin olun ki, məhbuslar işləməyə razılığını formal, yazılı (yaxşı olardı) surətdə veriblər.
- Həbsxana əməkçilərini adı əməkçilərin faydalandığı əmək haqqı, sosial müdafiə və əmək təhlükəsizliyi ilə sağlamlıq standartları ilə müqayisə oluna biləcək standartlarla təmin edin.
- Məhbusların əmək haqqından yalnız qanunla icazə verilmiş pul tutmalarını edin, misal üçün qida və yaşayış xərclərinə görə.

Görülən tədbirlərin faydası

- Bəzi hökumətlər həbsxana əməyindən istifadə nəticəsində hasil olunan malların idxalına məhdudiyyətlər qoya bilirlər. Həbsxana əməyinin istifadəsindən çəkinməklə, istifadə olunduğu halda isə nümunəvi təcrübəni qəbul etməklə idxala qoyulan qadağalarla üzleşmə ehtimalını azaltmaq mümkün olar.
- Bu cür tədbirlərin görülməsi qanuni aktların tətbiq olunması riskini minimuma gətirəcək və zorakı həbsxana əməyi ilə əlaqəsi olan şirkət kimi qələmə verilmək ehtimalı nəticəsində şirkətinizin nüfuzuna gətirilə biləcək xələfdən uzaq olmağa kömək edəcək.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Həbsxana əməkçiləri üçün, onlar işləməyə razı olduqları halda razılıqlarını imza ilə təsdiqləməkdən ötrü standart yazılı razılıq formasını tərtib edin. Bu formada əmək haqqı və iş şərtlərini əks etdirən informasiya yerləşdirin ki, əməkçilər işləmək üçün öz azad razılıqlarını elan edə bilsinlər.
- Əməkçilərə işlədikləri saatlar, qazandıqları maaş və yeməklə yaşayış üçün qanuni pul tutmalarını əks etdirən aydın və təfsilatlı əmək haqqı blankları verin.
- Müvafiq sənaye və ya peşə qrupunda fəaliyyət göstərən azad əməkçilərin aldığı əmək haqqını müəyyən edin və bununla müqayisə oluna biləcək əmək haqqını həbsxana əməkçisinə kəsin.
- Həbsxana müdiriyyəti ilə (buraya həbsxana müfəttişləri də daxil olmaqla) görüşüb, məşğulluq siyasəti və təcrübəsini müzakirə edin. Mümkün olsa, həbsxana əməkçiləri ilə də görüşüb, iş şərtləri barədə söhbət edin ki, onların işləmək üçün azad razılıq verib-vermədiyini müəyyən edəsiniz.

Görülə biləcək tədbirlər

borc asılılığı və təhkim edilmiş əməyə qarşı

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- Əməkçilərin borc asılılığına düşmək riskinin qarşısını alan kadrlarla iş siyasətini qəbul edin.
- Məşğulluqlarına başlayarkən yeni işçilərdən depozit qoymaqlarını tələb etməyin.
- İşçilərə əmək haqqı ssudaları və borc (kreditlər) vermək məsələsində ehtiyatlı olun. Əgər verirsinizsə, onda bununla əməkçiləri borclarını ödəmək üçün işləməyə məcbur olduqlarını hiss edəcək vəziyyətə qoymadığınıza əmin olun.

- Milli qanunvericilik və təcrübəni bilin. Əməkçilərin əmək haqqından pul tutmaları etdiyiniz halda, əmin olun ki, bunlar qanuni limitləri aşmırlar.
- Əmin olun ki, sizin müqavilələrinizdə məşğulluğun qaydası və şərtləri barədə aydın məlumat verilib və bunlar əməkçilərin başa düşəcəyi dildə yazılıb.
- Əgər siz özəl məşğulluq agentliklərin xidmətindən istifadə edərək, əməkçiləri beynəlxalq səviyyədə işə cəlb edirsinizsə, onda bu əməkçilərdən işə cəlb olunma xidmətinə görə böyük məbləğdə ödəniş tələb olunmadığına əmin olun.

Görülən tədbirlərin faydası

- Bu cür nümunəvi təcrübəni qəbul etməklə, siz, şirkətinizin borc asılılığı kimi sui-istifadə tədbiri ilə əlaqəsi olan bir şirkət kimi qələmə verilməsi riskindən qorunmuş olacaqsınız.
- Xidmətlərindən istifadə edəcəyiniz özəl məşğulluq agentliklərini ehtiyatla seçmək və yoxlamaq üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi əməkçilərin qeyri-etik işə cəlb olunma təcrübəsi və məcburi əməyə oxşar şəraitdən əzab çəkmək vəziyyəti ilə üzləşməsi riskini azaldacaq.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Əməkçilərin, borca düşdüklərinə görə özlərini işləməyə məcbur edilmiş hiss etməsi riskinin qarşısını almaqdan ötrü onlara müntəzəm intervalla, vaxtında və birbaşa maaşlarını ödəyin, ya da razılığa gəlin ki, əmək haqlarını onların adına olan bank hesabına qoyacaqsınız.
- İşlədikləri saatlar, əmək haqqı dərəcəsi və qanuni pul tutmaları barədə aydın məlumatı əks etdirən standart əmək haqqı blankı və ödəniş sistemi yaradın ki, həm əməkçiləri, həm də biznesinizi risk altına qoya biləcək əmək haqlarının yanlış hesablanması ehtimalının qarşısını alասınız.

- Əmin olun ki, əmək haqlarından tutduğunuz pul əməkçilərinizin maaşını minimal əmək haqqı dərəcəsiindən aşağıya salmır.
- Yeni işçilərlə, xüsusi ilə də miqrant əməkçilərlə müsahibə aparın və onlardan işə qəbul olunmaq üçün ödəniş edib-etmədiklərini soruşun. Uyğun gələn yerlərdə, bunu işə cəlb edən agentliklərdən də soruşub yoxlayın.
- İşçilərinizə əmək haqqı ssudaları və borclar verirsinizsə, əmin olun ki, onlar bu borcu münasib vaxt ərzində qaytarmaq gücündədirlər (misal üçün, kiçik həcmdə kredit verin, bir az aşağı faiz dərəcəsi qoyun, ya da daha qısa ödəniş dövrü təyin edin).
- Əmin olun ki, məşğulluq müqaviləsinə siz əmək haqqı, əmək haqqından pul tutmaları, məşğulluğu dayandırmaq üçün şərtlər və borc asılılığının qarşısını almaqla bağlı olan digər məsələlərə dair müddəalar daxil etmişsiniz.

Görülə biləcək tədbirlər

məşğulluqda məcbur etməyə qarşı*

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- Məcbur etmənin qarşısını almaq üzrə qəti siyasət təsbit edin və bu siyasət altında müvafiq rol və məsuliyyət daşıyan bütün işçi heyətinə təlim keçin.
- Məcbur etmə ilə nəticələne biləcək şərtlərin qarşısını alan işə cəlb etmə və kadrlarla iş üzrə təcrübəni qəbul edin.
- Əmək haqlarının ödənişi ilə bağlı olan məcbur etmə riskini minimuma salmaq üçün müvafiq tədbirlər görün. Əməkçiləri məşğulluğa bağlı etmək effektivinə malik olan əmək haqlarını ödəməmə və ya gecikdirmə kimi hallardan uzaq durun.
- Bütün işçilərin milli qanunvericilik və ya kollektiv razılığa əsaslanaraq istənilən vaxt qabaqcadan bildiriş verməklə məşğulluğu dayandırmaq üçün azadlığı olduğuna əmin olun.

- Əməkçilərin şəxsi sənədlərini müsadirə etməyin və ya sizə ötürməyə onları məcbur etməyin. Lakin, onlar sizdən xahiş etdiyi halda, onlara mənsub sənədləri etibarlı və mühafizəli yerdə saxlamaq üçün ölçülər götürün.
- Miqrant əməkçiləri işləməyə məcbur etmək üçün zorakı təcrübə və hədə-qorxu gəlməkdən istifadə etməyin, misal üçün, səlahiyyətli orqanlara onların qeyri-qanuni statusu barədə xəbər vermək hədə-qorxusu.
- Fiziki zorakılıq; iş yerində və ya yataqxanalarda həbsxanaya salmaq və ya hərəkət etməyi məhdudlaşdırmaq; seksual təcavüz; yemək, sığınacaq və digər zəruri tələbatdan məhrum etmək; eləcə də şifahi təhqir və hədə-qorxu gəlmələrə “sıfır dərəcədə dözümlülük” göstərin.

Görülən tədbirlərin faydası

- Həmin tədbirlər əməkçilərin azad iş şəraitində işlədiklərinə əmin olmaqda kömək edəcək. Bu, beynəlxalq qanun və bir çox ölkələrin milli qanunvericiliyində qorunan əsas insan hüququdur.
- Məcbur etmənin qarşısını almaq üzrə aydın və effektiv siyasətin sürülməsi ilə və menecer, nəzarət işçiləri və digər müvafiq heyətə trainingin keçirilməsi ilə alıcılar, sərmayəçilər, əməkçilər və digər maraqlı tərəflərə müsbət signal göndərilir.
- Mal və ya xidmətlərin istehsalında məcburi əmək və ya məcbur etmə halları öz təsdiqini taparsa, bu bəzi ölkələrdə həmin mal və ya xidmətlərin idxalını əngəlləyə bilər. Bir şirkət və ya sənaye kimi preventiv tədbirlərin görülməsi sizin mal və ya xidmətlərin beynəlxalq bazarlara çıxmasını təmin edə bilər.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Məcbur etmənin qarşısını almaq üzrə şirkət siyasətinin ilkin variantını tərtib etmək üçün bir komitə yaradın və işəgötürənlər təşkilatınızdakı nümayəndəliklərlə məsləhət və texniki dəstək almaq üçün konsultasiya keçirin.

- Menecerlər, nəzarət işini gören işçilər və əməkçilər üçün məcbur etmə məsələsinə dair yaxşı və pis təcrübə mövzusunda mütəmadi olaraq treninqlər keçirin.
- İşçilərin müraciəti olarsa (misal üçün, mühafizə və ya digər səbəbdən), onların şəxsi sənədlərini etibarlı yerdə saxlamaq üçün bir yer ayırın, məsələn, etibarlı və ya mühafizəli kabinet. Əmin olun ki, işçiləriniz bu yeri bilir və istədikləri vaxt müraciət etməklə öz sənədlərini sərbəst şəkildə geri ala bilərlər. Əməkçilərinizə sənədlərinin foto surətini verin və öz idarə heyətinizdə və ya nəzarət qrupunuzda bir nəfəri “əlaqə saxlamaq üzrə” şəxs olaraq təyin edin.
- İşçilərinizə borc və ya ssuda verirsinizsə, onda əmin olun ki, bununla siz əməkçiləri “riskə” salmırsınız: kiçik həcmdə borc (kredit) verin, daha qısa ödəniş dövrü təyin edin və faiz dərəcəsini azaldın.
- İşçiləriniz məşğulluqlarına başlayarkən onlardan depozit qoymağı istəməyin.
- İşçiləriniz üçün, onların başa düşdükləri dildə yazılı məşğulluq müqaviləsi hazırlayın və burada əmək haqlarının ödənişi, əlavə iş saatları və məcburi əməyin qarşısını almaqla bağlı olan digər məsələlərdə onların hüquqlarını əks etdirin.

Görülə biləcək tədbirlər

məcburi əlavə iş saatlarının qarşısını almaq üçün

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- İş saatları və əlavə iş saatlarına aid milli qanunvericiliyi və onun müddəalarını bilin və onlara hörmətlə yanaşın, və şirkətiniz və ya sənayenizdə kollektiv razılığın müddəaları buna uyğun gələrsə onlara riayət edin.
- Əlavə iş saatlarına dair şirkət siyasətini təsbit edin və orada aydın göstərin ki, əlavə iş saatları yalnız könüllü şəkildə götürülə bilər. Kadrlar şöbəsinin heyətinə və nəzarətçi heyətə həmin siyasətlə bağlı treninq keçin.

- Öz işçilərinizlə əlavə iş saatları barədə danışıqlar aparın və əlavə iş saatların icbari qaydaya salmayın. İşçilərinizin əlavə iş saatları işləməkləri barədə razılıqlarını alın və qanundakı şərt və limitlər çərçivəsində qalın.
- Əlavə iş saatları işləmək istəməyən işçilərinizə hədə-qorxu gəlməyin.
- İstehsal cədvəlinə uyğun işləmək üçün mütəmadi olaraq əlavə iş saatlarına tələbat olarsa, bunu əvvəl etməyi planlaşdırın və əməkçilərinizlə bu barədə qabaqcadan söhbət edin.
- Davamlı olaraq əlavə iş saatlarının istifadəsinə gətirən səbəbləri kökündən araşdırın; misal üçün, alıcılarla məhsulun tələblərinə və istehsal cədvəlinə aid suallar üzrə konsultasiya keçirin.

Görülən tədbirlərin faydası

- Əlavə iş saatları barədə danışıqlar aparmaq və işçilərinizin buna razılıq verdiyinə əmin olmaq kömək edir ki, əlavə iş saatlarının həmişə könüllü surətdə götürüldüyünə arxayın olasan.
- İş saatları və əlavə iş saatlarına dair şirkət siyasətinin olması və müvafiq işçi heyətinə, menecerlərə bu sahədə training keçirilməsi potensial sui-istifadə ehtimalını azaldır.
- Alıcılarla konsultasiyanın keçirilməsi agahlığın artırılmasına səbəb olur, alıcı-tədarükçü münasibətlərini möhkəmlədir, və davamlı ticarət münasibətlərinə həvəsləndirir ki, bu da öz növbəsində iş yerində sui-istifadə hallarına gətirə biləcək şərtlərin qarşısını almaq üçün kömək edə bilər.
- Bu cür nümunəvi təcrübə sayəsində şirkətiniz və sənayeniz nüfuzdan düşmək riskindən qorunmuş olacaq.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Müştərək əmək-menecment komitəsi yaradın (buraya iş yerlərində mövcud olan həmkarlar ittifaqının nümayəndəliklərini də daxil edin) və əlavə iş saatları barədə işçilərinizlə söhbət edin. Onlara qabaqcadan bildirin və öz aranızda bir razılığa

gəlin ki, əlavə iş saatlarına istehsalın yüksək nöqtə sayılan dövründə ehtiyac ola bilər.

- Yeni işçilərinizlə əlavə iş saatlarına toxunan məsələlər barədə danışın və əmin olun ki, onlar qanun və müvafiq məsələyə dair şirkət siyasətini başa düşürlər.
- Əlavə iş saatları barədə məlumatı kadrlar şöbəsinin heyətinə, nəzarət qrupuna və əməkçilərə əlçatan edin və burada qanunla nəyə icazə verilib və ya verilmədiyini aydın göstərin. Şirkət siyasətinin foto surətlərini paylayın və əmin olun ki, aidiyyəti olan hər bir şəxs müvafiq müddəaları başa düşür. Nümunəvi aşkar edin və mükafatlandırın.
- İş saatlarında öz əksini tapa biləcək və məcburi əlavə iş saatlarına gətirib çıxarmaq ehtimalını yarada biləcək yeni məhsulun mənimsənilməsi və digər istehsalat tələblərini müzakirə etmək üçün alıcılarla mütəmadi konsultasiyalar keçirin.

Görülə biləcək tədbirlər

insan alverinə qarşı

Görülə biləcək tədbirlərə dair məsləhətlər

- Miqrant əməkçiləri məcburi əmək və insan alveri vəziyyətlərinə asanlıqla düşmək ehtimalını yaradan şərtlərdən qorumaq üçün müvafiq tədbirlər görün.
- Əməkçilərin şəxsi sənədlərini müsadirə etməyin və ya sizə ötürməyə onları məcbur etməyin. Lakin, onlar sizdən xahiş etdiyi halda (mühafizə səbəbi ilə), onlara mənsub sənədlərin saxlanması üçün sui-istifadə ehtimalının qarşısını alan siyasət və tədbir qaydası tərtib edin.
- Əməkçiləri işə götürmək üçün özəl məşğulluq agentliklərin xidmətindən istifadə etdiyiniz halda, əmin olun ki, həmin agentliklər yüksək etik standartlarına uyğun olaraq fəaliyyət göstərirlər. Əməkçilərdən xidmət haqqı tələb etməyən agentliklərin xidmətindən istifadə edin.

- Qeyri-qanuni statusla işləyən miqrant əməkçilərə səlahiyyətli orqanlara bu barədə xəbər vermək hədə-qorxusu gəlməyin.
- İşçilərinizi yaşayış yeri ilə təmin etdiyiniz halda, əmin olun ki, iş saatlarından kənarında onların hərəkət etməsinə məhdudiyətlər qoyulmayıb.
- Şirkətiniz işə cəlb etmə fəaliyyətini göstərən agentliklə əməkdaşlıq müqaviləsi bağlayırsa, onda qanun və müvafiq kollektiv razılıqlara uyğunluğun məsuliyyətini həmin agentlik daşıyacağı barədə razılığa gəlin.
- Öz təsir sahəsi çərçivəsində bacarıqların yetişdirilməsi və iş axtarışı üzrə trening imkanlarını təqdim etməklə insan alverinin keçmiş qurbanları üçün təşkil olunan preventiv və bərpa etmə proqramlarında iştirak edin.
- İmkan yarandıqca insan alverinə qarşı mübarizə naminə keçirilən milli və beynəlxalq proqramlarda, eləcə də mətbuat kampaniyalarında iştirak edin; yerli və milli səlahiyyət orqanları, əməkçilər təşkilatları və digər maraq göstərən tərəflərlə qarşılıqlı əlaqəniz olsun.

Görülən tədbirlərin faydası

- Məşğulluq agentliklərin işə cəlb etmə təcrübəsini yoxlamaqla siz ən etibarlı və etik təşkilatları müəyyən edə biləcəksiniz. Bu işə, öz növbəsində insan alverindən sui-istifadə edən şirkət kimi qələmə verilmək riskinizi minimum dərəcəsinə salacaq.
- Sənədlərin əldən alınması və işə cəlb etmə xidmətinə görə ödəniş haqqının tələb edilməsi məsələlərinə dair yaxşı siyasət və təcrübə təsbit edərək siz əmin ola biləcəksiniz ki, əməkçiləriniz zorakılıq və məcbur etmə hallarına asanlıqla düşəcək vəziyyətə qoyulmayıblar.
- Hökumət, qanun icraatı orqanları və digər maraq göstərən tərəflərlə tərəfdaşlıqda işləməklə insan alverinə qarşı mübarizədə görülən tədbirlərin daha da effektiv və davamlı olduğuna əminlik artacaq.

Tədbirin görülməsi üçün praktiki addımlar

- Məşğulluq agentlikləri vasitəsilə işə cəlb olunmuş yeni işçilərlə söhbət edin və onlardan işə cəlb olunma xidmətinin şərtlərini və işə qəbul olunmaq üçün ödəniş edib-etmədiklərini öyrənin.
- İşçilərin müraciəti olarsa (misal üçün, mühafizə səbəbdən), onların şəxsi sənədlərini etibarlı yerdə saxlamaq üçün bir yer ayırın, məsələn, etibarlı və ya mühafizəli kabinet. Əmin olun ki, işçiləriniz istədikləri vaxt müraciət etməklə öz sənədlərini sərbəst şəkildə geri ala bilərlər və bunun üçün nəzarət qrupunuzda bir nəfəri “əlaqə saxlamaq üzrə” şəxs olaraq təyin edin.
- Əməkçilərinizə sənədlərinin foto surətini verin və bu cür tədbirlərin hamısını onların nəzərinə çatdırın.
- Menecerlər, kadrlar şöbəsinin heyəti, nəzarət qrupu, uyğunluq üzrə məmurlar və əməkçilərə insan alverini müəyyən etmək və onun qarşısını almaq mövzusunda treninq təşkil edin. Şəxsiyyəti bildirən sənədlər, miqrant əməkçilər, əmək haqlarının ödənişi və digər məsələlərə dair pis və ya yaxşı təcrübəni müzakirə edin.
- Özəl məşğulluq agentlikləri ilə müqavilə bağlamazdan öncə, onlar barədə məlumat toplayın, işə cəlb etmə xidmətinə görə ödəniş haqqı və digər məşğulluq təcrübəsinə aid siyasəti müzakirə etmək üçün onların nümayəndəliyi ilə görüşün.
- Sənayenizdəki digər şirkətlərlə söhbət edin, öz aranızda şəbəkə yaradın, və həmin şəbəkədən informasiya və fikir mübadiləsi aparmaq üçün istifadə edin. İşəgötürənlər təşkilatınızın və Beynəlxalq İşəgötürənlər Təşkilatının təqdim etdiyi xidmətlərin üstünlüyündən faydalanın.
- Əməkçiləriniz üçün, onların başa düşdükleri dildə yazılmış, aydın və dəqiq məşğulluq müqaviləsi hazırlayın və burada, əmək haqlarının ödənişi, əlavə iş saatları və şəxsiyyəti bildirən sənədlərin alınmasına toxunan məşğulluq şərtlərini aydın şəkildə göstərin.